

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 เพื่อ ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 และเพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 กลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร สถานศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จำนวน 30 คน และครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาในสถานศึกษาที่อยู่ในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จำนวน 280 คน รวมทั้งหมด จำนวน 310 คน เครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ของชุมชนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 และสถิติที่ใช้การ วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 10 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณลักษณะของ ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 อยู่ในระดับมาก โดยลักษณะทางด้านบุคลิกภาพ อยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมา คือด้านสติปัญญา ด้านลักษณะที่ เกี่ยวข้องกับงาน ด้านลักษณะทางกาย ด้านลักษณะทางสังคม และด้านภูมิหลังทางสังคม เรียงลำดับจากมากไปน้อย ตามลำดับ

2. ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยด้านการประเมินผล อยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติการ ด้านการตัดสินใจ และด้านการรับผลประโยชน์ ตามลำดับ

3. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน ด้านลักษณะทางสังคม และด้านบุคลิกภาพ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ และในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 1.067 + 0.736 (X_5) + 0.161 (X_6) + 0.104(X_4)$$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{\text{tot}} = 0.845 (X_5) + 0.254 (X_6) + 0.175 (X_4)$$

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ ดังนี้ คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านสติปัญญา ด้านลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน ด้านลักษณะทางกาย ด้านลักษณะทางสังคม และด้านภูมิหลังทางสังคม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับแก่สังคม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารเป็นพฤติกรรมที่สำคัญในการที่จะนำมาบริหารสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ได้แก่ คุณลักษณะส่วนตัวกับการปฏิบัติตนอันเป็นบรรทัดฐาน สำหรับความประพฤติและการปฏิบัติของผู้บริหาร สอดคล้องกับพระมหากษัตริย์ อภิปยุตโต ไชยพันธ์ (2552 : 108) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานตามทัศนะของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของ

ผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบุคลิกภาพทั่วไปของผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อีกทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนีย์ บุญทิม (2546 : 101-120) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในช่วงปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ. 2539-2550) ตามความคาดหวังของผู้บริหารและครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ภาพรวมมีความคาดหวังสูง แยกเป็นรายกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูผู้สอนมีความคาดหวังในเรื่อง ความรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์ ผู้บริหารต้องเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เปิดตัวต่อการเปลี่ยนแปลงและข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ อยู่เสมอ ใช้เทคนิควิธีการใหม่ๆ ตระหนักถึงจุดอ่อนและจุดแข็งขององค์กร เปลี่ยนสภาพสิ่งขัดขวางที่ไม่ได้คาดหวังให้กลายเป็นสิ่งดี เป็นโอกาสสำหรับหน่วยงาน พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ แสวงหาข้อมูลป้อนกลับ จากบุคคลและหน่วยงานอื่น เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่องค์กร สอดคล้องกับการวิจัยของพิทักษ์ อุทัย (2549 : 66-67) ซึ่งได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก ด้านบุคลิกภาพเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา แสดงถึงภาพลักษณ์ที่ว่าบุคลิกภาพที่ดีต้องมีความพร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม

2. ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ ดังนี้ คือ ด้านการประเมินผล ด้านการปฏิบัติการ ด้านการตัดสินใจ และด้านการรับผลประโยชน์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลเพื่อพัฒนาการบริหารงานของสถานศึกษาทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกันมากขึ้น มีส่วนร่วมในการประเมินผลการทำงาน ประเมินผลกระทบจากการทำงานของสถานศึกษา ประเมินกิจกรรมทางสังคม ประเมินความเห็นสาธารณะ ประเมินความเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และได้ติดตามประเมินผลเพื่อพัฒนาการบริหารงานของสถานศึกษาโดยตรง จึงทำให้ชุมชนความรู้สึกรับความไว้วางใจและเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาจนเกิดความเสมอภาคกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของโสภณ มีนา (2551 : 77) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมด้านประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การมีส่วนร่วมใน

อันดับแรกคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการรับการประเมินผลปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการสถานศึกษา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภักตร์จิตร วันเต็ม (2552 : 87) ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 พบว่า ด้านการประเมินผลร่วมกันอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่าทุกข้อมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วม 3 อันดับแรกคือ ร่วมประเมินผลการประเมินผลคุณภาพการศึกษา ประเมินผลประสานความร่วมมือกับชุมชน และประเมินผลนิเทศการใช้หลักสูตร ดังนั้นการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้นต้องได้รับความร่วมมือของทุกฝ่าย เป็นการสร้างพลังอันแข็งแกร่ง ค้ำจุนกันเกิดผลแก่เด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นความหวังของเราทุกคน ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมก็จะทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง เข้ามามีบทบาทมากขึ้น โดยร่วมกับครูและผู้บริหารในการจัดและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของลูก ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน รวมทั้งในแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ชุมชนก็จะเข้าร่วมกำหนดนโยบายการจัดกระบวนการเรียนรู้และเป็นแหล่งภูมิปัญญาที่สำคัญต่อไป

3. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 พบว่า มี 3 ด้าน คือ ด้านลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน ด้านลักษณะทางสังคม และด้านบุคลิกภาพ อภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีทักษะวิธีการบริหารงาน มีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับผลวิจัยของ บุญธรรม ไวยมิตร (2553 : 110) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 พบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ผู้บริหารสามารถกำหนดเป้าหมายของการทำงานได้ชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของชนาภัทร เกิดประกอบ (2552 : 101) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพกับคุณภาพงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอ่างทอง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอ่างทอง มีคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพ อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ กิตติภัช กนกธาดาสกุล (2546 : 153) ที่ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารมีอาชีพ ตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารมีอาชีพจำเป็นต้อง ความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับวิชาชีพหรืองานที่ต้องปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ซึ่งตรงกับลักษณะงานในตำแหน่งของผู้บริหารนั้น

ด้านลักษณะทางสังคม ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการขอความช่วยเหลือและประสานงานในชุมชน มีความสามารถในการบริหารงาน มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับของชุมชน ทำงานร่วมกับชุมชนได้ดี ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพรรณ เอี่ยมศิริ (2550 : 47) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางใหญ่ เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายฝน นูชา (2551: 114) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามทัศนะของอาจารย์ผู้สอนวิชาห้องสมุดในสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการติดต่อและเข้ากับผู้อื่นได้ดี มีความรู้ในสาขาวิชาชีพเป็นอย่างดี รู้จักมอบหมายงานให้ผู้อื่นทำ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ให้ความสนใจในบุคคลอื่น ๆ มีความสามารถในการวางแผนและการจัดระเบียบงาน รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลอื่น ๆ และรู้จักใช้ช่องทางแห่งอำนาจหน้าที่ มีวิจรรณญาณและมีความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์และจงรักภักดี มีความรู้กว้างขวางเป็นผู้มีสติไม่ใช้อารมณ์มีความจริงใจ มีความเป็นมิตร มีอารมณ์ขัน มีใจกว้างและเปิดเผย มีความเสมอต้นเสมอปลายและ มีความเมตตาปรานีและเอื้ออาทรต่อผู้อื่น

ด้านบุคลิกภาพ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีบุคลิกภาพที่ดี สุขภาพแข็งแรง จิตใจมั่นคง เชื้อมั่นในตนเอง ไม่อ่อนไหวต่อปัญหาและอุปสรรค มีคุณธรรม มีธยาศัยดี มีความเมตตาปรานีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐธิดา จันทวี (2553:112) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนระดับปฐมวัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต3 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อบุคลิกภาพของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐยาภรณ์ เล็กสิงโต (2554 : 67) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ตามการรับรู้ของผู้ปกครองนักเรียนบ้านหนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ตามการรับรู้ของผู้ปกครองนักเรียนบ้าน

หนองบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ด้านบุคลิกภาพโดยรวม และรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยพร พันธุ์น้อย (2547 : 151-152) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานบริหาร การศึกษาพิเศษตามความคิดเห็นของครู พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพของ ผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิกา พิพัฒน์วัฒนะกุล(2551 : 87) ได้วิจัย เรื่อง การศึกษาคุณลักษณะผู้นำและประสิทธิผลภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทรรศนะ ของครูจังหวัดอุทัยธานี พบว่า คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจังหวัดอุทัยธานี ใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านคุณลักษณะทางบุคลิกภาพ ใน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ดังนั้น บุคลิกภาพของผู้บริหารเป็นคุณลักษณะที่สำคัญ ซึ่งเกี่ยวกับ ภาพลักษณ์ พฤติกรรมที่เป็นลักษณะนิสัยประจำตัวน่าเลื่อมใส น่าเคารพ น่าศรัทธา แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นในตนเองในการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพึงพอใจ

ด้านลักษณะทางกาย จากผลการวิจัยพบว่า ไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 แสดงให้เห็นว่า การที่ผู้บริหาร มีสุขภาพกายที่ดี มีวัยเหมาะสม มีลักษณะท่าทางที่ดี สุขภาพอนามัยดี สุขภาพร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ กระฉับกระเฉง ยังไม่ใช่คุณลักษณะที่สำคัญ ที่จะดึงดูดชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการศึกษาร่วมกันได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การวางตัวของผู้บริหารสถานศึกษาไม่เหมาะสม ถูกต้องตามกาลเทศะ สถานที่ ไม่ประพฤติดัวเสมอต้นเสมอปลาย หวังในอำนาจและผลประโยชน์ ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม ดังที่ กวี วงศ์พูน (2542 : 14) ได้กล่าวว่า ลักษณะท่าทางคือการวาง ตัวอย่างเหมาะสม ด้วยการแสดงออกด้วยท่าทาง ท่วงที วาจา การปรากฏตัวเมื่ออยู่ในที่อันตรง การ ประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีงาม ความกล้าหาญคือ ความกล้าหาญทางกาย และทางใจ ความเด็ดขาด มี ความสามารถในการตกลงใจอย่างทันท่วงทีและประกาศข้อตกลงใจนั้นในลักษณะที่ชัดเจนความ ไว้วางใจได้ มีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม ความอดทนคือ ความขยันอัน แข็งทางจิตใจและร่างกายในอันที่จะยืนหยัดต่อสู้ ความกระตือรือร้นคือ การแสดงออกถึงงานอย่าง จริงใจ

ด้านภูมิหลังทางสังคม จากผลการวิจัยพบว่า ไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 แสดงให้เห็นว่า การที่ผู้บริหาร มีพื้นฐานทางครอบครัว การศึกษา และสังคมเศรษฐกิจที่ดี นั้น ยังไม่ใช่คุณลักษณะสำคัญที่ทำให้ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างชัดเจน คุณลักษณะดังกล่าวอาจเป็นเพียงส่วนประกอบหนึ่งที่ยกระดับ ฐานะทางสังคมของผู้บริหารเท่านั้น แต่คุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารคือความเป็นมืออาชีพ จึง สามารถนำพาองค์กรสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัย ของ ถวัลย์ หงษ์ไทย

(2547:56) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและความต้องการพัฒนาความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่า สภาพความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหาร ประกอบด้วย ด้านคุณสมบัติเฉพาะตัว ด้านทักษะและความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน และด้านประสบการณ์และผลสำเร็จในการปฏิบัติงานที่ผ่านมา การที่จะดำเนินการบริหารและจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายได้คุณภาพที่พึงประสงค์จำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นมืออาชีพอย่างแท้จริง และมีคุณภาพ สถานศึกษาและชุมชนต้องใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นร่วมกันอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด ต้องสนับสนุนเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เพื่อที่จะนำพาองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านสติปัญญา จากผลการวิจัยพบว่า ไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 แสดงให้เห็นว่า การที่ผู้บริหารมีสติปัญญา ความสามารถทางสมอง ฉลาด มีไหวพริบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรู้ทางวิชาการ และวิชาชีพ ซึ่งไม่เพียงพอที่จะทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในสถานศึกษาได้ ถ้าผู้บริหารสถานศึกษานั้นยังทำงานตามลำพัง ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชาและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการรายงานการประชุมระดับชาติ (Nation Conference of Professors of Education Administrator) ได้มี การประมวลปรัชญา ของการบริหารการศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารต้องมีไหวพริบในการแก้ปัญหา เปิดโอกาสให้บุคคลจำนวนมาก หรือบุคคลหลายๆ คนเข้ามามีส่วนร่วมในการกระทำ โดยไม่ทำงานตามลำพัง ต้องยึดเป้าหมายหรือจุดประสงค์ของการศึกษาเป็นหลัก เป้าหมายหรือจุดประสงค์ของการศึกษาย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามสังคม มีสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน มีความเข้าใจ อันดีต่อกันระหว่างหน่วยงานกับหน่วยงาน หน่วยงานกับบุคลากร และหน่วยงานกับชุมชน เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารการศึกษาและจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ระดับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านภูมิหลังทางสังคม มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ควรมีนโยบายส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาเพิ่มคุณลักษณะด้านภูมิหลังทางสังคมให้มากกว่าเดิม เช่น

ส่งเสริมให้ผู้บริหารศึกษา ค้นคว้า ริเริ่มสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอ พัฒนาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และพัฒนาการใช้เทคโนโลยี ใช้แนวคิดเชิงนวัตกรรมสำหรับการบริหารสถานศึกษาเพื่อก้าวสู่การเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมสนับสนุนพื้นฐานทางครอบครัวสังคมและสิ่งแวดล้อม จัดอบรม เน้นด้านการประสานงาน ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านการให้การยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้กับผู้บริหารในสถานศึกษาให้มากขึ้น เพื่อให้ทัดเทียมกับคุณลักษณะด้านอื่นๆ จนเกิดการเกื้อหนุนส่งเสริมกันให้เกิดความเสถียรภาพในสถานศึกษามากขึ้น และผู้บริหารเองก็ต้องปรับแต่งคุณลักษณะต่างๆ ของตนให้เป็นที่น่าเลื่อมใสศรัทธา น่าเชื่อถือต่อบุคคลทั่วไป ผู้ปกครอง และชุมชน ดังนั้นเมื่อชุมชนมีความเชื่อมั่นศรัทธาในตัวผู้บริหาร ชุมชนก็จะเข้ามามีบทบาทเพื่อการระดมกำลังความคิด ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วม สนับสนุน เสนอแนะ ให้การช่วยเหลือ ร่วมรับผิดชอบ และความหวังในการที่จะมีส่วนร่วมในการดำเนินงานบริหารการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การประสานงาน การแสวงหาทรัพยากร เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายตามที่ชุมชนและสถานศึกษาต้องการ

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาด้านการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและชุมชนควรมีหลักการพื้นฐานของผลประโยชน์ร่วมกัน จึงควรจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการรับผลประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคม และผลประโยชน์ส่วนบุคคล ใช้ประโยชน์ทรัพยากรของโรงเรียน ทรัพยากรของชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการศึกษา การพัฒนาชุมชน และให้ทุกหน่วยมีส่วนช่วยในการพัฒนาเยาวชนของชุมชนเพื่อพัฒนาชีวิตเยาวชนที่จะทำประโยชน์ต่อสังคมตามที่สังคมต้องการ การมีส่วนร่วมย่อมจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่ายร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหาร และสถานศึกษา อาทิเช่น ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพและความสามารถ ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารได้พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน และสถานศึกษาเป็นโรงเรียนอย่างแท้จริงไม่ใช่โรงเรียนเป็นต้น นอกจากนั้น ยังส่งผลดีต่อผู้ปกครอง ครอบครัว และขยายออกไปสู่ชุมชน สังคม ประเทศชาติ หรือองค์กรภายนอกสถานศึกษา

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 มี 3 ด้าน คือ ด้านลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน ด้านลักษณะทางสังคม และด้านบุคลิกภาพ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 มีความมุ่งมั่นในการบริหารงาน มีทักษะด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะด้านเทคนิควิธีการ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่

ยอมรับของชุมชน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีบุคลิกภาพที่ดี สุขภาพแข็งแรง จิตใจมั่นคง เชื่อมมั่นในตนเอง ไม่อ่อนไหวต่อปัญหาและอุปสรรค มีทัศนคติดี มีความเมตตาปรานีต่อผู้ได้บังคับบัญชา และสามารถเป็นที่พึ่งของเพื่อนร่วมงานได้ มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าทำ กล้าพูด ในสิ่งที่ตนเองคิดว่าถูกต้องและทำแล้วก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและองค์กร ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถในการประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกได้ดี มีเกียรติเป็นที่ยอมรับ เชื่อถือและศรัทธาของบุคคลทั่วไป เป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษา เป็นการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ตลอดจน มีการวางแผน การดำเนินการและการแก้ไขปัญหา การควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถทำได้ทั้งทางตรง คือ ร่วมเป็นคณะทำงานและทางอ้อมร่วมวางแผนทาง นโยบายที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น

ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องยึดหลักการบริหารที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างบุคลากรและชุมชนทำงานร่วมกันอย่างเต็มความสามารถ เพื่อประสิทธิภาพของการบริหารงานในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยในระดับภาค เพื่อจะได้ทราบผลการวิจัยใน ภาพรวมที่กว้างขึ้น โดยใช้กิจกรรมและตัวอย่างในการวิจัยให้ครอบคลุมทุกส่วนในชุมชน

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยในโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในด้านการแก้ไขปัญหาและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ